TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. kovo 13 d. *

Byloje C-96/06

dėl *Finanzgericht Hamburg* (Vokietija) 2006 m. sausio 23 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. vasario 17 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Viamex Agrar Handels GmbH

prieš

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. A Rosas, teisėjai J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka (pranešėjas), A. Ó Caoimh ir P. Lindh,

generalinis advokatas P. Mengozzi,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. kovo 1 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Viamex Agrar Handels GmbH*, atstovaujamos advokato W. Schedl,

— *Hauptzollamt Hamburg-Jonas*, atstovaujamos G. Seber,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher,

susipažinęs su 2007 m. lapkričio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1998 m. kovo 18 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 615/98, nustatančio išsamias reikalavimų skiriant eksporto grąžinamąsias išmokas taisykles, susijusias su gyvų galvijų gerove juos transportuojant (OL L 82), p. 19), 5 straipsnio 3 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Viamex Agrar Handels GmbH* (toliau – *Viamex*) ir *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* (toliau – *Hauptzollamt*) dėl grąžinamųjų išmokų už gyvų galvijų eksporto į Libaną.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 615/98

3 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 805/68 dėl bendro galvijienos rinkos organizavimo (OL L 148, p. 24), iš dalies pakeisto 1997 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2634/97 (OL L 356, p. 13), 13 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad grąžinamosios išmokos už gyvų gyvūnų eksportą išmokamos tik tuo atveju, jei laikomasi Bendrijos teisės aktų dėl gyvūnų gerovės ir ypač dėl gyvūnų apsaugos juos vežant nuostatų.

4 Reglamento Nr. 805/68 įgyvendinimo taisyklės buvo konkrečiai išdėstytos Reglamente Nr. 615/98.

5 Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnyje nustatyta, kad eksporto grąžinamosios išmokos už gyvus galvijus skiriamos, jeigu juos transportuojant į pirmojo iškrovimo galutinės paskirties trečiojoje šalyje vietą laikomasi 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, keičiančios Direktyvas 90/425/EEB ir 91/496/EEB

(OL L 340, p. 17), iš dalies pakeistos 1995 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 95/29/EB (OL L 148, p. 52, toliau – Direktyva 91/628), ir minėto reglamento nuostatų.

6 Kaip nurodyta šio reglamento 2 straipsnyje, iš Europos Bendrijos muitų teritorijos išvežami gyvūnai yra patikrinami. Oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas turi patikrinti ir patvirtinti, kad gyvūnų būklė leidžia juos vežti pagal Direktyvoje 91/628 numatytas nuostatas, kad transporto priemonė, kurioje gyvūnai išvežami iš Bendrijos muitų teritorijos, atitinka minėtos direktyvos nuostatas ir kad buvo imtasi reikalingų priemonių užtikrinti gyvūnų priežiūrą kelionės metu pagal minėtos direktyvos nuostatas.

7 Minėto reglamento 2 straipsnio 3 dalis nustato:

„Jeigu oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas išvežimo punkte mano, kad 2 dalies reikalavimų buvo laikytasi, jis tai paliudija įrašydamas:

<…>

— Reglamento (EB) Nr. 615/98 nurodytas patikrinimas atitinka reikalavimus,

— <…>

ir uždėdamas antspaudą bei pasirašydamas dokumentą, liudijantį apie išvažiavimą iš Bendrijos muitų teritorijos kontrolinio egzemplioriaus T5 J skirsnyje ar kitoje tinkamiausioje nacionalinio dokumento vietoje. Prireikus oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas nurodo:

— gyvūnų, pripažintų negalinčiais tęsti numatytos kelionės ir todėl atskirtų nuo siuntos skaičius

ir (arba)

— įrašą, minėtą 3 straipsnio 3 dalyje.“

8 Reglamento Nr. 615/98 3 straipsnio 2 dalis numato:

„Už patikrinimą atsakingas asmuo turi parengti patikrinimo ataskaitą, kurioje nurodoma:

— gyvūnų, kurie buvo iškelti iš transporto priemonės, skaičius,

— tarp pirmoje įtraukoje nurodytų gyvūnų buvusių gyvūnų, kurių fizinė ir (arba) sveikatos būklė pateisina išvadą, kad nebuvo laikytasi Bendrijos nuostatų dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, skaičius,

— ar gyvūnams buvo taikomas karantinas.“

9 Šio reglamento 5 straipsnio 1 dalis nustato:

„1. Eksportuotojas valstybės narės, kurioje buvo priimta deklaracija, kompetentingoms institucijoms vėliausiai kartu su eksporto deklaracija pateikia reikiamą informaciją apie kelionę.

Tuo pačiu metu arba vėliausiai iš karto apie tai sužinojęs eksportuotojas informuoja kompetentingas valdžios institucijas apie bet kokį galimą transporto priemonės pakeitimą.“

10 Pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalį prašymas skirti eksporto grąžinamąsias išmokas turi būti pateiktas kartu su įrodymais, kad buvo laikytasi šio reglamento 1 straipsnio nuostatų, o tokie įrodymai yra kontrolinis egzempliorius T5 ir patikrinimo bendrovės patikrinimo ataskaita, pateikiami kartu su veterinarijos sertifikatu.

11 Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje vis dėlto nustatyta, kad eksporto grąžinamosios išmokos nėra mokamos už vežimo metu kritusius gyvūnus ar už gyvūnus, dėl kurių kompetentinga valdžios institucija, atsižvelgdama į minėto 5 straipsnio

2 dalyje nurodytus dokumentus, šio reglamento 4 straipsnyje nurodytą patikrinimo ataskaitą ir (arba) kitus jos turimus įrodymus apie minėto reglamento 1 straipsnio nuostatų laikymąsi, mano, jog nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628.

12 Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 6 dalis numato:

„Jeigu dėl nuo eksportuotojo nepriklausančių aplinkybių negalėjo būti atliktas 3 straipsnio 1 dalyje numatytas patikrinimas, kompetentinga valdžios institucija, eksportuotojui pateikus motyvuotą prašymą, gali priimti kitus dokumentus, kurių pakaktų kompetentingai valdžios institucijai nuspręsti, kad buvo laikomasi direktyvos (91/628) dėl gyvūnų apsaugos juos vežant."

Direktyva 91/628

13 Pagal Direktyvos 91/628 5 straipsnio 1 dalies b ir c punktus valstybės narės užtikrina, kad fizinis arba juridinis asmuo, siekiantis pelno už gyvūnų, kuriems taikoma ši direktyva, vežimą, tam naudoja transporto priemones, atitinkančias priede pateiktus reikalavimus, bei neveža gyvūnų ir neverčia vežti tokiu būdu, kuris galėtų juos sužeisti ar sukelti nereikalingų kančių.

14 Minėto priedo 17 punkte numatyta, kad laivai įrengiami taip, jog vežami gyvūnai nesusižeistų ir be reikalo nekentėtų.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 1999 m. kovo 8 d. *Viamex* deklaravo *Hauptzollamt Kiel* 35 gyvų galvijų eksportą laivu *„Al Haijj Moustafa II“* (toliau – laivas) į Libaną ir dėl to pateikė prašymą skirti grąžinamąsias išmokas.

16 2001 m. vasario 1 d. Sprendimu *Hauptzollamt* atmetė šį prašymą, nes laivas tuo metu buvo įtrauktas į Europos Bendrijų Komisijos parengtą laivų, netinkamų gyviems galvijams pervežti, sąrašą (toliau – negatyvus sąrašas). Iš tikrųjų per 1997 m. vasario 18 ir 19 d. laivo patikrinimą Komisijos maisto ir veterinarijos tarnyba pripažino, kad šis laivas turi rimtų trūkumų, ir nurodė, kad jis neatitinka Direktyvos 91/628 reikalavimų.

17 Ši maisto ir veterinarijos tarnyba vaidina svarbų vaidmenį įgyvendinant ir taikant Bendrijos teisės aktus maisto saugos, gyvūnų sveikatos, augalų sveikatos ir gyvūnų gerovės srityse.

18 Ji, be kita ko, valstybėse narėse atliekamais patikrinimais ir vertinimais siekia užtikrinti veiksmingą kontrolės sistemą maisto produktų saugos ir kokybės, veterinarijos ir fitosanitarijos srityse, tikrina, kaip Bendrijos teisės aktuose nustatytų šių sričių reikalavimų laikosi Europos Sąjunga ir į ją eksportuojančios trečiosios valstybės. Be to, ji padeda rengti minėtų sričių Bendrijos politiką.

19 Iš šios tarnybos atlikto laivo patikrinimo paaiškėjo, pirma, kad įlipimo į laivą tilteliai, praėjimai į koridorius ir gyvulių aptvarai buvo tokios būklės, jog gyvūnai galėjo susižeisti, ir antra, nebuvo užkirstas kelias galimam jų pabėgimui. Be to, šie įlipimo į laivą tilteliai, praėjimai į koridorius ir aptvarai buvo seni, surūdiję, o jų būklė apsunkino bet kokį plovimą ar dezinfekavimą.

20 Šiuo klausimu iš bylos medžiagos matyti, kad *Viamex* prie savo prašymo skirti grąžinamąsias išmokas pridėjo rašytinę laivo kapitono deklaraciją, kur nurodoma, kad 1997 m. spalio 16 d. atlikti atnaujinimo darbai, ir kuri buvo patvirtinta Koperio (Slovėnija) pasienio veterinarinio patikrinimo posto vadovo parašu, bei 1998 m. rugsėjo 22 d. avarijų ekspertų kontoros *Kähler & Prinz AG* ataskaitą.

21 Vis dėlto laivas buvo išbrauktas iš Komisijos negatyvaus laivų sąrašo tik 2000 m. sausio 24 d. po 1999 m. lapkričio mėn. atlikto patikrinimo, t. y. tik praėjus beveik aštuoniems mėnesiams nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamo eksporto atvejo.

22 2001 m. gegužės 18 d. Sprendimu *Hauptzollamt* atmetė *Viamex* skundą dėl 2001 m. vasario 1 d. Sprendimo.

23 Dėl šio sprendimo atmesti skundą *Viamex* pateikė ieškinį nurodydama, kad nė viena su grąžinamosiomis išmokomis susijusi nuostata nei jokia Direktyvos 91/628 nuostata nereikalauja, kad laivas būtų pripažintas tinkamu gyviems galvijams vežti.

24 *Hauptzollamt* savo ruožtu nurodo, jog pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalį pakanka, kad kompetentinga valdžios institucija turėtų įrodymų, jog nebuvo laikomasi Direktyvos 91/628, kad būtų galima atsisakyti suteikti grąžinamąsias išmokas. Taigi ji mano, kad ši nuostata nereikalauja iš kompetentingos institucijos įrodyti, jog nesilaikyta minėtos direktyvos.

25 Bet kuriuo atveju *Hauptzollamt* nurodo 1999 m. gruodžio 3 d. gavusi atnaujintą negatyvų sąrašą, kuriame nurodyti daugiau nei vieną kartą Direktyvoje 91/628 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant nustatytas sąlygas pažeidę laivai.

26 Šis atnaujinimas buvo padarytas po 1999 m. lapkričio mėn. Didžiosios Britanijos Žemės ūkio, žvejybos ir maisto ministerijos pareigūnų atlikto patikrinimo. Iš šio patikrinimo matyti, kad leidimas šiam laivui buvo suteiktas tik laikinai ir tik avims vežti. Tačiau atsižvelgiant į skirtingą avių ir jaučių dydį, leidimas pervežti avis jokiu būdu negalėjo būti suprastas taip, kad šiuo laivu buvo galima pervežti ir jaučius.

27 Todėl atsižvelgusi į šią informaciją *Hauptzollamt* nusprendė, kad vykdant pagrindinėje byloje nagrinėjamą pervežimą negalėjo būti laikomasi direktyvos reikalavimų ir kad Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalyje nustatytos atsisakymo suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas sąlygos buvo įvykdytos.

28 Manydamas, kad ginčo sprendimas priklauso nuo Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies išaiškinimo, *Finanzgericht Hamburg* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis numato išimtį, įtvirtinančią tai, kad būtent *Hauptzollamt* <…> turi įrodyti, kad šioje nuostatoje nustatytos sąlygos yra įvykdytos?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas: ar išvada Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies prasme apie direktyvos (92/268) dėl galvijų apsaugos juos pervežant nesilaikymą reikalauja įrodyti konkretų (šios) direktyvos <…> pažeidimą <…>, ar vis dėlto kompetentinga institucija savo įrodinėjimo pareigą įvykdo jau pateikdama bei įrodydama aplinkybes, kurių visuma įtikinamai bylotų apie tai, kad direktyva (91/628) dėl galvijų apsaugos juos vežant buvo pažeista, kiek tai susiję su šiuo atveju nagrinėjama eksporto siunta?

3. Neatsižvelgiant į pirmųjų dviejų klausimų atsakymus: ar kompetentinga valdžios institucija gali (visiškai) atsisakyti išmokėti eksportuotojui eksporto grąžinamąją išmoką pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalį, kai dėl nagrinėjamos eksporto siuntos nėra jokio įrodymo, leidžiančio konstatuoti, kad dėl (galimo) Direktyvos 91/628/EEB pažeidimo pablogėjo gyvūnų gerovė juos pervežant?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

29 Dviem pirmaisiais prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kas pateikus visus Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalimi reikalaujamus dokumentus turi įrodyti, kad įvykdytos minėto straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, – eksportuotojas ar kompetentinga valdžios institucija. Jei įrodinėjimo pareiga priklauso kompetentingai valdžios institucijai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų sužinoti, kokiais įrodymais minėta valdžios institucija galėtų remtis, kad pripažintų, jog nesilaikyta Direktyvos 91/628, ir ar šiai valdžios institucijai pakanka tik nurodyti šiuos įrodymus, ar vis dėlto ji turi įrodyti konkretų šios direktyvos pažeidimą.

30 Šiuo klausimu pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, kadangi eksporto grąžinamųjų išmokų sistema grindžiama neprivalomomis deklaracijomis, eksportuotojas, savo valia nusprendęs ja pasinaudoti, privalo pateikti visą reikšmingą informaciją, kurios reikia nustatyti teisę gauti grąžinamąją išmoką ir apskaičiuoti jos dydį. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas, nagrinėdamas klausimą, susijusį su 1987 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (EEB) Nr. 3665/87, nustatančiu bendras išsamias grąžinamųjų eksporto išmokų už žemės ūkio produktus sistemos taikymo taisykles (OL L 351, p. 1), ir šio reglamento nustatyta baudų sistema, jau yra nusprendęs, jog, kalbant apie Bendrijos pagalbos sistemą, ją skiriant būtinai taikoma sąlyga, kad jos gavėjas pateiks visas sąžiningumo bei patikimumo garantijas (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 11 d. Sprendimo *Käserei Champignon Hofmeister*, C-210/00, Rink. p. I-6453, 41 punktą ir 2005 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Fleisch-Winter*, C-309/04, Rink. p. I-10349, 31 punktą).

31 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad deklaruodamas produktą pagal eksporto grąžinamųjų išmokų procedūrą eksportuotojas leidžia suprasti, jog šis produktas atitinka visas išmokoms skirti būtinas sąlygas. Eksportuotojas, remdamasis nacionalinėje teisėje taikomomis įrodinėjimo taisyklėmis, turi įrodyti, kad šios sąlygos yra tinkamai įvykdytos, jei kompetentingoms valdžios institucijoms iškiltų abejonių dėl deklaracijos (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Fleisch-Winter* 32 ir 35 punktus).

32 Tokia sistema eksporto grąžinamųjų išmokų suteikimo procedūroje numatyta gyvūnų gerovės juos vežant atžvilgiu, o remiantis Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 1 ir 2 dalimis, eksportuotojas turi įrodyti, kad įvykdytos eksporto grąžinamųjų išmokų suteikimo sąlygos.

33 Tam eksportuotojas valstybės narės, kurioje buvo priimta deklaracija, kompetentingai valdžios institucijai vėliausiai kartu su eksporto deklaracija turi pateikti reikiamą informaciją apie kelionę. Norėdamas gauti eksporto grąžinamąsias išmokas jis, be to, turi įrodyti, kad nebuvo pažeistos Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio nuostatos, o kartu ir Direktyva 91/628, pateikdamas minėto reglamento atitrinkamai 2 straipsnio 3 dalyje ir 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus. Be to, šio reglamento 5 straipsnio 6 dalis, esant tam tikroms sąlygoms, leidžia eksportuotojui pateikti kitus dokumentus, patvirtinančius, kad buvo laikytasi Direktyvos 91/628 nuostatų.

34 Vis dėlto, kaip tai matyti iš Reglamento Nr. 615/98 3 ir 5 straipsnių tikslo, minėti eksportuotojo pateikti dokumentai nėra nenuginčijamas šio reglamento 1 straipsnio ir Direktyvos 91/628 laikymosi įrodymas. Iš tikrųjų šio įrodymo pakanka, tik kai kompetentinga valdžios institucija neturi kitų įrodymų, kurias remdamasi ji galėtų nuspręsti, kad nesilaikyta minėtos direktyvos reikalavimų.

35 Šį aiškinimą patvirtina Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis, pagal kurią kompetentinga valdžios institucija gali nemokėti eksporto grąžinamųjų išmokų už gyvūnus, kurių atžvilgiu ji, atsižvelgdama į 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, šio reglamento 4 straipsnyje nurodytą patikrinimo ataskaitą ir (arba) kitus jos turimus įrodymus apie minėto reglamento 1 straipsnio nuostatų laikymąsi, mano, jog nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628.

36 Taigi reikia konstatuoti, kad, nepaisydama eksportuotojo pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalį pateiktų dokumentų, kompetentinga valdžios institucija gali nuspręsti, jog eksportuotojas nesilaikė nei šio reglamento 1 straipsnio nuostatų, nei Direktyvos 91/628 nuostatų, su sąlyga, kad, be kita ko, įvykdytos šio reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

37 Atsižvelgiant į tai, kad pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalį eksportuotojas turi įrodyti, jog buvo laikytasi šio reglamento 1 straipsnio nuostatų, kompetentinga valdžios institucija privalo patikrinti šiuos įrodymus ir kitą turimą informaciją bei nuspręsti, ar buvo laikytasi Direktyvos 91/628 nuostatų ir ar suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas.

38 Vis dėlto Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalis negali būti aiškinama kaip leidžianti kompetentingai valdžios institucijai savavališkai laikyti abejotinais eksportuotojo kartu su prašymu suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas pateiktus įrodymus. Teisingumo Teismas šiuo klausimu yra nusprendęs, kad kompetentingos valdžios institucijos turima diskrecija nėra neribota, o jos ribos apibrėžtos Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 17 d. Sprendimo

Viamex Agrar Handel ir ZVK, C-37/06 ir C-58/06, Rink. p. I-69, 39 punktą). Minėta diskrecija iš esmės yra ribojama šios valdžios institucijos turimos informacijos pobūdžiu bei įrodomąja galia.

39 Pirmiausia dėl minėtos informacijos pobūdžio reikia priminti, kad Teisingumo Teismas, be kita ko, yra nusprendęs, jog tik atsižvelgusi į Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus dėl gyvūnų sveikatos, į 4 straipsnyje nurodytą patikrinimo ataskaitą ir (arba) kitus turimus įrodymus apie gyvūnų gerovę, susijusius su minėto reglamento 1 straipsnyje įtvirtintų nuostatų laikymusi, kompetentinga valdžios institucija gali nuspręsti, ar buvo laikytasi Direktyvos 91/628 (žr. minėto sprendimo *Viamex Agrar Handel ir ZVK* 39-41 punktus).

40 Antra, dėl informacijos, į kurią gali būti atsižvelgta, įrodomosios galios reikia pažymėti, jog kompetentinga valdžios institucija negali remtis tik prielaidomis arba abejonėmis dėl Direktyvos 91/628 laikymosi, kad paneigtų eksportuotojo pagal Reglamento Nr. 915/98 5 straipsnio 2 dalį pateiktus įrodymus. Toks aiškinimas neišvengiamai panaikintų bet kokį Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalies veiksmingumą ir sukurtų eksportuotojams teisinį netikrumą dėl eksporto grąžinamųjų išmokų suteikimo sąlygų.

41 Taigi kompetentinga valdžios institucija, taikydama Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalį, turi remtis objektyviais ir konkrečiais įrodymais apie gyvūnų gerovę, galinčiais patvirtinti, kad eksportuotojo su prašymu skirti eksporto grąžinamąsias išmokas pateikti dokumentai neleidžia įrodyti Direktyvos 91/628 nuostatų laikymosi pervežant gyvūnus, o eksportuotojas prireikus turi įrodyti, kad kompetentingos valdžios institucijos įrodymai, kuriais grindžiamas Reglamento Nr. 615/98 ir Direktyvos 91/628 nesilaikymas, yra nereikšmingi (pagal analogiją žr. minėto sprendimo *Fleisch-Winter* 35 punktą).

42 Bet kuriuo atveju kompetentinga valdžios institucija privalo motyvuoti savo sprendimą, nurodydama priežastis, dėl kurių ji nusprendė, kad eksportuotojo pateikti įrodymai neleidžia daryti išvados, jog buvo laikytasi Direktyvos 91/628 nuostatų. Tam minėta valdžios institucija turi atlikti objektyvų jai pateiktų dokumentų vertinimą bei įrodyti informacijos, kuria ji grindžia savo išvadą, kad su prašymu skirti eksporto grąžinamąsias išmokas pateikti dokumentai negali įrodyti atitinkamų Direktyvos 91/628 nuostatų laikymosi, tinkamumą. Toks motyvuotas sprendimas yra būtinas eksportuotojui, kad jis galėtų apskųsti šį sprendimą, kuriuo visiškai ar iš dalies atmestas jo prašymas skirti eksporto grąžinamąsias išmokas.

43 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinėje byloje turi patikrinti, ar atsižvelgiant, be kita ko, į *Viamex* kartu su prašymu skirti eksporto grąžinamąsias išmokas pateiktus dokumentus ir į negatyvų sąrašą, minėtą šio sprendimo 16, 21 ir 25 punktuose, laivas atitiko Direktyvos 91/628 nuostatas pervežant gyvulius.

44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti taip, kad, nepaisydama eksportuotojo pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 2 dalį pateiktų dokumentų, kompetentinga valdžios institucija, remdamasi minėto reglamento 5 straipsnio 3 dalimi, gali nuspręsti, kad nebuvo laikytasi Direktyvos 91/628. Vis dėlto kompetentinga valdžios institucija šią išvada gali padaryti tik remdamasi Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnyje nurodytais dokumentais, šio reglamento 4 straipsnyje pateiktomis ataskaitomis dėl gyvūnų sveikatos arba kitais objektyviais įrodymais, susijusiais su gyvūnų gerove, galinčiais sukelti abejonių eksportuotojo pateiktais dokumentais, o pastarasis prireikus turi įrodyti, kodėl kompetentingos valdžios institucijos pateikti įrodymai, kuriais ji grindžia Direktyvos 91/628 nesilaikymą, yra netinkami.

Dėl trečiojo klausimo

45 Savo trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar kompetentinga valdžios institucija, remdamasi Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalimi, gali atsisakyti skirti eksporto grąžinamąsias išmokas, net jeigu joks įrodymas neleidžia konkrečiai konstatuoti, kad pervežtų gyvūnų gerovė buvo pažeista dėl Direktyvos 91/628 nuostatų nesilaikymo.

46 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 615/98 1 straipsnio ir 5 straipsnio 3 dalies tekstą ir minėto reglamento tikslą, Direktyvos 91/628 nuostatų laikymasis yra pirminė eksporto grąžinamųjų išmokų mokėjimo sąlyga (žr. minėto sprendimo *Viamex Agrar Handel ir ZVK* 37 punktą).

47 Be to, kaip nurodo generalinis advokatas savo išvados 44 punkte, iš Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalies formuluotės aiškiai matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas eksporto grąžinamųjų išmokų mokėjimą susiejo su Direktyvos 91/628 nuostatų laikymusi, neatsižvelgiant į tai, ar gyvūnai pervežami realiai buvo sužaloti.

48 Taigi iš tikrųjų Bendrijos teisės aktų leidėjas, remdamasis mokslo ir veterinariniais tyrimais, taip pat Bendrijos teisės aktų taikymo gyvūnų apsaugos srityje įvertinimu, manė, kad šiems gyvūnams gali būti pakenkta, ir jų gerovė negali būti užtikrinta nesilaikant Direktyvos 91/628 nuostatų dėl šių gyvūnų sveikatos.

49 Tokį požiūrį visiškai pateisina aplinkybė, kad praktikoje ne visada kompetentinga valdžios institucija turi galimybę konstatuoti, jog gyvūnai iš tikrųjų patyrė kančių ar buvo sužeisti dėl minėtų nuostatų nesilaikymo.

50 Tokiomis aplinkybėmis kompetentinga valdžios institucija, konstatavusi, kad pažeidžiant Direktyvos 91/628 priedo 17 punktą laivo įrengimai neleido pervežti gyvūnų jų nesužeidžiant ir nesukeliant nereikalingų kančių, turi teisę atsisakyti suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas.

51 Kompetentinga valdžios institucija turi įvertinti, ar Direktyvos 91/628 nuostatų nesilaikymas turėjo poveikį gyvūnų gerovei, ar galima prireikus ištaisyti tokį pažeidimą ir ar toks nesilaikymas lemia teisės į eksporto grąžinamąsias išmokas praradimą, šių išmokų sumažinimą ar jų visų išmokėjimą. Taip pat ši valdžios institucija turi nuspręsti, ar eksporto grąžinamosios išmokos turi būti proporcingai sumažintos atsižvelgiant į gyvūnų, kurie, jos nuomone, galėjo nukentėti dėl Direktyvos 91/628 nesilaikymo, skaičių, ar reikia nemokėti grąžinamųjų išmokų, jei minėtos direktyvos nuostatų nesilaikymas turėjo neišvengiamos įtakos visų gyvūnų gerovei (žr. minėto sprendimo *Viamex Agrar Handel ir ZVK* 44 punktą).

52 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalį kompetentinga valdžios institucija gali atsisakyti suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas dėl Direktyvos 91/628 nuostatų, susijusių su gyvūnų sveikata, nesilaikymo, net jei joks įrodymas neleidžia konkrečiai konstatuoti, kad pervežamiems gyvūnams buvo pakenkta.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. Nepaisydama eksportuotojo pagal 1998 m. kovo 18 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 615/98, nustatančio išsamias reikalavimų skiriant eksporto grąžinamąsias išmokas taisykles, susijusias su gyvų galvijų gerove juos transportuojant, 5 straipsnio 2 dalį pateiktų dokumentų, kompetentinga valdžios institucija, remdamasi minėto reglamento 5 straipsnio 3 dalimi, gali nuspręsti, kad nebuvo laikytasi 1991 m. lapkričio 19 d. Tarybos direktyvos dėl gyvūnų apsaugos juos vežant, keičiančios Direktyvas 90/425/EEB ir 91/496/EEB, iš dalies pakeistos 1995 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 95/29/EB. Vis dėlto kompetentinga valdžios institucija šią išvadą gali padaryti tik remdamasi Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnyje nurodytais dokumentais ir šio reglamento 4 straipsnyje pateiktomis patikrinimo ataskaitomis dėl gyvūnų sveikatos arba kitais objektyviais įrodymais, susijusiais su gyvūnų gerove, galinčiais paneigti eksportuotojo pateiktus dokumentus, o prireikus pastarasis turi įrodyti, kodėl kompetentingos valdžios institucijos pateikti įrodymai, kuriais ji grindžia Direktyvos 91/628, iš dalies pakeistos Direktyva 95/29, nesilaikymą, yra netinkami.

2. Pagal Reglamento Nr. 615/98 5 straipsnio 3 dalį kompetentinga valdžios institucija gali atsisakyti suteikti eksporto grąžinamąsias išmokas dėl Direktyvos 91/628, iš dalies pakeistos Direktyva 95/29, nuostatų nesilaikymo, net jeigu joks įrodymas neleidžia konkrečiai konstatuoti, kad pervežamiems gyvūnams buvo pakenkta.

Parašai.